

УДК 811.111'42'24-053.6-055.25

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2021-14-13>

Анастасія ПАХАРЕНКО

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, майдан Свободи, 4, м. Харків, Харківська область, Україна, 61022

ORCID: 0000-0001-8433-9180

Бібліографічний опис статті: Пахаренко, А. (2021). Стратегічна диверсифікація авторитарної дискурсивної поведінки дівчини-підлітка у моногендерному спілкуванні з дорослими. *Актуальні питання іноземної філології*, 14, 82–88, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2021-14-13>

СТРАТЕГІЧНА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ АВТОРИТАРНОЇ ДИСКУРСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІВЧИНИ-ПІДЛІТКА У МОНОГЕНДЕРНОМУ СПІЛКУВАННІ З ДОРΟΣЛИМИ

Високі темпи розвитку сучасного суспільства залишають відбиток на комунікації особистості у різноманітних сферах її життєдіяльності. Неочікуваними стають трансформації у сфері владних відносин як у діловому, так і родинному спілкуванні. Метою статті обрано продемонструвати особливості імплементації авторитарного спілкування дівчини-підлітка та його стратегічної диверсифікації у моногендерному спілкуванні з жінками, зокрема представниками ядерної (мати, кузина) та не ядерної (лікар, подружки матері, сусіди) зон дискурсивного оточення особистості. Імплементація авторитарності у інтеракції досліджувалася у дорослих мовців у цілому, а також у дитячому авторитарному спілкуванні із дорослими та однолітками, однак, фокусування уваги на диверсифікації стратегічного арсеналу адресанта-підлітка у моногендерних діадах з адресатами-жінками здійснюється уперше. З метою досягнення поставлених цілей дослідження були виконані такі методологічні кроки: відібрано дискурсивні фрагменти, які ілюструють спроби імплементації дівчиною-підлітком авторитарних стратегій; спираючись на здобутки лінгвістичної прагматики і методи контекстно-ситуативного аналізу схарактеризовано, яким чином видозмінюється лінгвістична складова утілення авторитарності із урахуванням фактору адресата спілкування. Встановлено взаємозалежність між прагматичними факторами комунікативної ситуації (зона дискурсивного оточення, психологічна диспозиція, соціальні ролі) та стратегічним репертуаром авторитарного мовця. Підліток вдається до імплементації авторитарного маніпулювання з представниками ядерної зони дискурсивного оточення за рахунок тактик удаваної доброзичливості, апеляції до емоцій та шантажу, та стратегії самоствердження за рахунок тактики образи із мовцями не ядерної зони дискурсивного оточення, із якими спостерігається тенденція до зменшення комунікативної дистанції і зниження реєстру спілкування.

Ключові слова: авторитарність, маніпулювання, моногендерне спілкування, підліток, стратегія.

Anastasiia PAKHARENKO

PhD in Philology, Associate Professor at the Department of English Philology, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, Kharkiv region, Ukraine, 61022

ORCID: 0000-0001-8433-9180

To cite this article: Pakharenko, A. (2021). Stratehichna dyversyfikatsiia avtorytarnoi dyskursyvnoi povedinky divchyny-pidlitka u monohendernomu spilkuvani z doroslymy [Strategic diversification of authoritarian discursive behaviour of a teenage girl in mono-gender communication with adults]. *Current Issues of Foreign Philology*, 14, 82–88, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2021-14-13>

STRATEGIC DIVERSIFICATION OF AUTHORITARIAN DISCURSIVE BEHAVIOUR OF A TEENAGE GIRL IN MONO-GENDER COMMUNICATION WITH ADULTS

The quick pace of development in modern society impacts the way a person communicates in various life spheres. Quite unexpected are the transformations in the sphere of power relations both in the formal and family contexts. This article aims at investigating the manifestation of authoritarian communication by a teenage girl and the strategic diversification in mono-gender contexts with women, in particular with the representatives of the nuclear (mother, cousin) and non-nuclear (doctor, mother's friends, neighbours) zones of the person's discursive surrounding. Authoritarianism implementation in interaction has been studied in adult speakers in general, and in children's authoritarian communication with adults

and children. Yet, focusing on the diversification of the strategic arsenal of a teenage addresser in mono-gender pairs with women addressees is highlighted for the first time. In order to achieve the goals set, the following methodology steps have been taken: we have selected discursive fragments which illustrate the attempts of a teenage girl to implement authoritarian strategies; relying upon the findings of linguistic pragmatics and the contextual analysis method we have characterized the variable linguistic features of implementing authoritarianism considering the factor of the addressee. It has been established that there is an interdependence between the pragmatic factors of the communicative situation (zones of one's discursive surrounding, psychological disposition, social roles) and the authoritarian speaker's strategic repertoire. The teenager resorts to implementing authoritarian manipulation with the representatives of the nuclear zone of their surrounding via the tactics of pretend kindness, appealing to emotions and blackmailing, and the strategy of self-assertion by means of the tactic of insult with the speakers from the non-nuclear zone of discursive surrounding, with whom there is observed a tendency to reduce the communicative distance and lowering the register of communication.

Key words: *authoritarianism, manipulation, mono-gender communication, teenager, strategy.*

Глобалізаційні процеси, які спостерігаються протягом останніх декад, задають нові норми і правила міжособистісного спілкування різних прошарків суспільства. Із переходом світу до онлайн-простору та тенденціями до уніфікації стилів інтеракції відбувається розмиття меж між традиційним і новітнім, формальним і повсякденним, ввічливим і таким, що порушує етикетні канони. Йдеться зокрема про реалізацію владних відносин у суспільстві, яку традиційно розуміють як сконструйовану вертикаль, де на горі знаходиться мовець зі статусною перевагою, наділений повноваженнями, а отже і правами розкривати себе як владний, авторитарний мовець, а внизу – особа із нижчим положенням (ситуативно- чи статусно-зумовленим). Тобто, у владних відносинах мовець проявляє себе як владний суб'єкт, який володарює над своїм об'єктом, адресатом (Blakar, 1979).

Аналіз основних досліджень. Наукові розвідки у зазначеній сфері стосувалися підходів до розуміння влади у суспільстві як «для (здійснення чогось)» та «над (кимось)» (Karlberg, 2005); як динамічного конструкту – домінування, яке існує лише в дії (Foucault, 1980); як «двосторонній діадний концепт, який реалізується у дискурсі людини (Negm, 2015; Schmid Mast, 2019). Реалізація домінування особистістю, наділеною владою, у комунікації розуміємо як авторитарний дискурс (Пахаренко, 2020). В основі останнього лежить соціально-психологічна диспозиція особистості, її прагнення підпорядковувати собі інших. Авторитарний дискурс отримав увагу з точки зору своїх структурно-синтаксичних та лексико-прагматичних компонентів; як сукупність мовленнєвих актів, які продукує мовець – авторитарна дискурсивна особистість (Крючкова, 2003; Пушкин, 1992). Окрему увагу було приділено розбудові

владних стосунків у дітей як з однолітками, так і з дорослими (Пахаренко, 2020).

Актуальність цього дослідження полягає у тому, що, спираючись на надбання у галузі дискурсивної реалізації авторитарності дорослими і мовцем-дитиною, воно логічно продовжує розбудову розуміння авторитарної інтеракції і зосереджується на проміжній ланці між світами дитинства і дорослого світу – підлітковому віці. За мету обрано дослідити, яким чином дівчина-підліток продукує дискурс у авторитарний спосіб у моногендерному спілкуванні із жінками зі свого дискурсивного оточення. **Матеріал** дослідження складають дискурсивні фрагменти із кіноскриптів серіалу 'Never Have I Ever', у яких представлена реалізація авторитарного спілкування дівчиною-підлітком із представниками свого дискурсивного оточення.

Основний матеріал. Як дискурсивна особистість дитина зазвичай стереотипно сприймається у спілкуванні із дорослим мовцем як така, що знаходиться на нижчій позиції владної вертикалі і рахується із думкою дорослого, тобто типова конфігурація соціальних ролей ДИТИНА – ДОРΟΣЛИЙ, де першій належить підпорядковане другій положення. У авторитарному спілкуванні дитина може робити спроби випробувати статусну вертикаль на міцність і досягати бажаного перлокутивного ефекту у залежності від того, до якої зони її дискурсивного оточення належить адресат комунікативної ситуації (ядерної – члени родини та найближчі родичі / не ядерної – друзі по школі, вчителі, лікар (Солощук, 2006)) та таких прагматичних чинників, як вік, стать та постійна / ситуативна комунікативна роль (Пахаренко, 2020).

У інтеракції батьків із дітьми відбувається реалізація завідомо асиметричних статусних ролей (Козлова, 2012), яка із наближенням дитини до підліткового віку, однак, набу-

ває рис симетричності та взаємності (Branje, 2018, p. 171). Авторитарний підліток вдається до патернів вербального та невербального репертуару, які він застосовує у спілкуванні з однолітками. Таким чином відбувається нівелювання різниці у комунікативному статусі і самоствердження підлітка як авторитарної дискурсивної особистості.

У цьому дослідженні наш науковий інтерес становить моногендерна інтеракція із дорослими, тому у фокусі уваги – дискурсивна імплементація авторитарності дитини по відношенню до матері, дорослої кузини та терапевта-психолога.

Першою групою вивчення у дослідження обрано діади «підліток – мати». Оскільки реалізація авторитарних стратегій у спілкуванні з матір'ю нами попередньо розглядалася (Пахаренко, 2020), то у цій розвідці досліджуємо діаду мовців авторитарна мати – авторитарна дівчина-підліток. Як свідчать дослідження (Кнафо, 2003), авторитарність одного з батьків може також призводити до закладання фундаменту становлення дитини як авторитарної особистості, яка реалізує себе у дискурсі. Тому ситуації комунікативної взаємодії «авторитарний батько / мати – авторитарна дитина» можуть бути звичайним етапом процесу становлення дискурсивної особистості. Авторитарна мати зазвичай демонструє схильність до домінування над дитиною, обираючи відповідні вербальні засоби на лексичному та синтаксичному рівнях (Kozlova, 2021, p. 113).

У ході лінгвістичного аналізу з'ясоване таке: у переважній кількості ситуації стратегічний арсенал доньки не має достатньої іллокутивної сили і не продукує бажану перлокуцію. Прагматичними факторами, які підкріплюють неуспішність обраних мовленнєвих стратегій, стають етно-культурні, соціальні, гендерні та вікові чинники (наша вибірка дискурсивних фрагментів стосується представників індійської спільноти США із традиційним розподілом соціальних ролей у родині, де слово батьків чи старших родичів носить директивний та безапеляційний характер). Відповідно до цього, єдиною потенційно ефективною комунікативною стратегією може бути авторитарне маніпулювання, як засіб досягти у непрямий спосіб бажаного комунікативного ефекту на адресата (Sorokina, 2018).

У представленому фрагменті Дейві безуспішно намагається реалізувати маніпулювати матір'ю і змусити її обманом дозволити піти вчитися до подруг і натомість відвідати вечірку однокласника:

Devi: It feels like I'll just be in your way if I just stay here tonight. Maybe I should go over to Eleanor's for a study session?

Mom: ...perhaps, like to party? To drink alcohol? To try opioids? Aha... yes!! I know Ben Gross is having a party. I'm a dermatologist. Half my patients are acne-faced teenagers and, boy, do they love to talk!

Devi: But it's Ben's birthday! You know how sad and lonely he is? If I don't go, he might... hurt himself.

Mom: The only person who hurts themselves at parties is you. The last one you were at you got bitten by a coyote – the cousin of the wolf! So you will stay here and study with Kamala, the cousin of you!

Devi: That's so unfair! Oh!

Mom: Anyway I'll be home by 11 and I expect you to be in bed by then.

Devi: Ugh... (rolls her eyes and leaves the room) (Never Have I Ever, S_01, E_08)

Маніпуляція у «складних» ситуаціях з авторитарним дорослим будується покроково із залученням різних тактичних ходів. Першим чином Дейві вдається до тактики удаваної доброзичливості, яку вона імплементує через синтаксичну конструкцію причинно-наслідкового зв'язку (*I'll be in your way if I stay here*) із акцентуванням негативних для матері наслідків її присутності вдома (*in your way*) та через навідне запитання-пропозицію із модальним маркером невпевненості (*Maybe I should go over to Eleanor's for a study session?*). Такий вибір лінгвістичних засобів не призводить до бажаного перлокутивного ефекту, оскільки блокується авторитарною матір'ю за допомогою прийому синтаксичного паралелізму (*Like to party? To drink alcohol? To try opioids?*), який містить у собі імпліцитну відмову. Підкріплення заборони відвідувати вечірку передається розповідними стверджувальними реченнями з лексемами егоцентричного характеру (Kozlova, 2021, p. 114) (*I know Ben Gross is having a party. I'm a dermatologist. Half my patients are acne-faced teenagers and, boy, do they love to talk!*).

Дейві декодує імпліцитний смисл і вдається до зміни тактичного ходу на користь тактики апеляції до емоцій адресата (*But it's Ben's birthday! You know how sad and lonely he is?*). Дівчина закликає до співчуття матері через прикметники негативної конотації (*sad and lonely*) у риторичному запитанні і акцентує увагу на потенційних наслідках за допомогою предиката *hurt* (*If I don't go, he might... hurt himself*). Надана аргументація не має достатньої персуазивності для матері, яка пояснює заборону неспівставністю ситуації, де на важелях стоїть здоров'я Бена і її власної доньки (*He might ... hurt himself vs. The only person who hurts themselves at parties is you*).

Останньою спробою розвернути ситуацію на свою користь стає спроба Дейві апелювати до почуттів матері за допомогою маркера докоряння (*unfair*), який також не призводить до бажаної перлокуції і блокується директивним висловленням матері (*I'll be home by 11 and I expect you to be in bed by then*). Таким чином, авторитарне протистояння Дейві матері є неуспішним, що й підтверджується її виходом зі спільного комунікативного простору з останньою (*lives the room*) (Пахаренко 2020, с. 116) та мімічний кінесичний компонент на позначення роздратованості та безвідності (*rolls her eyes*).

Імплементация авторитарного спілкування з іншими представниками ядерного оточення дискурсивної особистості розгортається за схожим сценарієм до спілкування з матір'ю – маніпуляцією. Відмінності становлять, однак, ситуативні ролі, які обіймають адресант і адресат спілкування, і, відповідно до цього, зміна їх положення на владній вертикалі. Неавторитарний (демократичний) стиль поведінки родича надає більше комунікативної свободи підлітку, і у результаті цього спостерігається тенденція до зрівняння комунікативних статусів мовців.

У наведеному нижче фрагменті Деві зненацька стає свідком того, як її доросла кузина Камала запросила до себе в кімнату свого таємного хлопця. Камала має знайомитися з майбутнім чоловіком, якого для неї вибрала родина, тому така перевага дає Дейві можливість маніпулювати нею:

Kamala: This is my coworker Steve, we are doing some research.

Devi: On how to hook up?

Kamala: Oh God. Can't imagine what you must think of me!

Devi: Wow Kamala... wow...

Kamala: Okay, so now you know I have a secret boyfriend. I wouldn't normally bring him into the house when anyone was awake but he's been feeling insecure Prashant is coming.

Devi: Oh my god, right. You're in a legit love triangle.

Kamala: So would you mind not telling your mom about this?

Devi: Riiiiight, I'm gonna have to blackmail you.....

Kamala drives Devi to the forbidden party (Never Have I Ever; S_1_E_08).

Авторитарна дискурсивна особистість проявляє себе як креативна, яка вміє адаптуватися до зміни комунікативної ситуації задля досягнення своєї комунікативної мети – підкорити адресата спілкування своїм бажанням. Більш того, різним соціальним ролям, які вона повсякчас реалізує, притаманна гнучкість, яка уможливає варіативність виконуваних соціальних ролей та зміну їх конфігурацій (Скриннік, 2019, с. 59). У представленому фрагменті традиційна конфігурація ДОРΟΣЛИЙ – ДИТИНА трансформується у вертикаль СВИДОК – ЗЛОДІЙ, де перший опиняється у позиції влади.

Увійшовши до кімнати Камали, Дейві шокована побаченням і спочатку виражає захоплення сміливістю кухні та ігноруванням заборон на особисте життя до весілля (*On how to hook up? Wow, Kamala...wow*). Такі дискурсивні маркери схвалення змушують адресата виправдовуватися (*I wouldn't normally; He's been feeling insecure*). Реакція-реквестив Камали (*Would you mind not telling you mom about this?*) надає впевненості Дейві у тому, що її наступний комунікативний хід буде успішним, тому дівчина вдається до маніпуляції за допомогою експліцитного шантажу (*I'm gonna have to blackmail you*).

Таким чином, Дейві досягає бажаної перлокуції, і Камала відвозить її на вечірку друга.

Ситуації прояву підлітком авторитарності до дорослих співрозмовників, які не входять до ядерної зони дискурсивного оточення дитини, є нечисленними і ситуативно-зумовленими (Пахаренко, 2020, с. 102). У нашій вибірці прикладів ми сфокусували увагу на інтеракції дівчини-підлітка з її психологом, зустрічі із

якою відбуваються на більш-менш постійній основі. Зважаючи на постійний характер такого комунікативного контакту із дорослим співрозмовником з не ядерної зони, спостерігаємо зменшення комунікативної дистанції між співрозмовниками, і відповідно, актуалізацію ситуативних ролей ЛІКАР – ПАЦІЄНТ зі зниженим регістром у порівнянні з класичним офіційним / нейтральним наповненням вербального і невербального рівнів.

Наведений фрагмент демонструє авторитарну поведінку Дейві на сеансі терапії зі своїм психологом, яка намагається допомогти дівчині пережити втрату батька:

Therapist: I want you to acknowledge the pain you so clearly feel.

Devi: So you're saying I should get over my sadness by getting really sad? Why would I do that? So I could be miserable and realize the person I loved the most is never ever coming back?

Therapist: Yes, because I think that will help you heal.

Devi: Well, I think I should get a different therapist (an awkward pause is hanging in the air)

Therapist: And I think you might be right.

Devi: What?

Therapist: I want the best for you, you know that. Maybe you would benefit from a different approach.

Devi: Are you serious? You're breaking up with me too? (voice rising)

Therapist: Oh, this is not a break-up.

Devi: You know what? This is perfect. I've always hated coming here. So piss out. See you never (Devi leaves the room)

Дейві доволі нестримано реагує на пропозицію психолога щодо того, як пережити біль втрати. Її сміливе припущення (*Well, I think I should get a different therapist*) раптово для неї співпадає з думкою лікаря, провокуючи неввічливу різку відповідь (*What?*) та уточнюючі запитання (*Are you serious? You're breaking up with me too?*). Повне нівелювання регістру на норм увічливого спілкування із дорослим про-

являється у розмиканні комунікативного контакту риторичним запитанням (*You know what?*) та реалізацією тактики образи за рахунок імпліцитного висловлення (*I've always hated coming here*) та інвективи (*Piss out. See you never*). Категорично не погоджуючись із думкою старшого, Дейві залишає приймальню. Таким чином дівчина відкрито демонструє зневагу до адресата спілкування і нехтує його експертністю, підносячи себе на вищий за нього щабель.

Аналіз третього кластера підтвердив рухомисть зон дискурсивного оточення особистості та можливий перехід співрозмовників з однієї зони до іншої (Soloschchuk, 2020, p. 56). На практиці ми бачимо це у тому, як Дейві дозволяє собі спілкуватися із терапевтом, яка через тривалість їх зустрічей поступово наблизилась до меж ядерної зони дискурсивного оточення дівчини.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті проведеної розвідки ми встановили, що стратегічна диверсифікація авторитарної дівчини-підлітка підлягає впливу таких прагматичних факторів, як закріпленість адресата за ядерною / не ядерною зоною її дискурсивного оточення, психологічної диспозиції мовця (демократична та авторитарна), а також їх ситуативно- / статусно-зумовлених соціальних ролей. У ситуаціях спілкування із жінками-представниками найближчого оточення підлітка переважає обрана стратегія авторитарного маніпулювання, де за допомогою тактик удаваної доброзичливості, апеляції до емоцій та шантажу підліток намагається повернути ситуацію на свою користь (різницю складає успішна / неуспішна перлокуція). Із мовцями не ядерної зони дискурсивного оточення може спостерігатися тенденція до розмиття меж і зниження регістру спілкування, що призводить до імплементації стратегії самоствердження за рахунок тактики образи адресата і його знецінення.

Перспективним вважаємо подальше дослідження стратегічної диверсифікації дискурсивної поведінки хлопця-підлітка у моногендерному спілкуванні з дорослими.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Козлова В. В. Реалізація виховного впливу в англomовному парентальному дискурсі: структурно-семантичний та прагматичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2012. 219 с.
2. Крючкова П. Г. Авторитарний дискурс (на матеріалі сучасної англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2003. 193 с.
3. Пахаренко А. В. Дитина як авторитарна дискурсивна особистість (на матеріалі сучасної англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2020. 260 с.

4. Пушкин А. А. Прагмалингвистические характеристики авторитарной языковой личности : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.19 «Теория языкознания». Чебоксары, 1992. 16 с.
5. Скриннік Ю. С. Дискурсивна варіативність вербальної та невербальної поведінки мовців при зміні соціальних ролей (на матеріалі англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2019. 247 с.
6. Солошук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англійській мові : монографія. Харків : Константа, 2006. 300 с.
7. Blakar R. M. Language as a means of social power. Theoretical-empirical explorations of language and language use as imbedded in a social matrix. *Pragmalinguistics: Theory and Practice*. 1979. Vol. 85. P. 131–169.
8. Branje S. Development of parent-adolescent relationships: conflict interactions as a mechanism of change. *Child Development Perspectives*. 2018. Vol. 12, No 3. P. 171–176. URL: <https://srcd.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/cdep.12278>
9. Foucault M. Two lectures. *Power / Knowledge. Selected Interviews and Other Writings 1972–1977* / ed. C. Gordon. New York : Pantheon Books, 1980. P. 78–108.
10. Karlberg M. The power of discourse and the discourse of power: pursuing peace through discourse intervention. *International Journal of Peace Studies*. 2005. Vol. 10, No 1. P. 1–25.
11. Knafo A. Authoritarians, the next generation: values and bullying among adolescent children of authoritarian fathers. *Analyses of Social Issues and Public Policy*. 2003. Vol. 3, No 1. P. 199–204.
12. Kozlova V. V., Bagatska O. V. Verbal manifestation of mother discourse personality in the English parental discourse. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2021. № 47. Т. 1. С. 112–116.
13. Negm M. S. Resisting power in discourse. *Procedia: Social and Behavioral Sciences*. 2015. No 192. P. 284–289.
14. Never Have I Ever (2021). URL: <https://www.netflix.com/ua-ru/>
15. Schmid Mast M. What can we learn from others' power from their emotional expressions? *The Social Nature of Emotion Expression* / ed. U. Hess, Sh. Hareli. Cham : Springer, 2019. P. 179–197.
16. Soloshchuk L. V. The processes of diversification of the non-verbal communicative components in the modern English discourse. *Cognition, communication, discourse*. 2020. No. 21. P. 50–60.
17. Sorokina L. Communicative and pragmatic level of verbal manipulation. *Research trends in modern linguistics and literature*. 2018. Vol. 1. P. 135–146.

REFERENCES:

1. Kozlova, V. V. (2012). Realizatsiia vykhovnoho vplyvu v anhlomovnomu parental'nomu dyskursi: strukturno-semantychnyj ta prahmatychnyj aspekty [Realization of the educational impact in the English parental discourse: Structural, semantic and pragmatic aspects]. *Candidate's thesis*. Kharkiv : V. N. Karazin KhNU. [in Ukrainian]
2. Kriuchkova, P. H. (2003). Avtorytarnyj dyskurs (na materiali suchasnoi anhlis'koi movy) [Authoritarian discourse (on the material of the English language)]. *Candidate's thesis*. Kyiv : Taras Shevchenko KhNU. [in Ukrainian]
3. Pakharenko, A. V. (2020). Dytna iak avtorytarna dyskursyva osobystist' (na materiali suchasnoi anhlis'koi movy) [Child as an authoritarian discursive personality (based on the modern English language)]. *Candidate's thesis*. Kharkiv : V. N. Karazin KNU. [in Ukrainian]
4. Pushkin, A. A. (1992). Pragmalingvisticheskie harakteristiki avtoritarnoj jazykovoj lichnosti [Pragmatic and linguistic features of the authoritarian language personality]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Cheboksary : I. N. Ulianov ChSU. [in Russian]
5. Skrynnik, Yu. S. (2019). Dyskursyva variatyvnist' verbal'noi ta neverbal'noi povedinky movtsiv pry zmini sotsial'nykh rolej (na materiali anhlis'koi movy) [Discursive variability of the speaker's verbal and non-verbal behaviour in the process of changing social roles (based on the English language material)]. *Candidate's thesis*. Kharkiv : V. N. Karazin KhNU. [in Ukrainian]
6. Soloschuk, L. V. (2006). *Verbal'ni i neverbal'ni komponenty komunikatsii v anhlomovnomu dyskursi [Verbal and non-verbal communicative components in English discourse]*. Kharkiv : Konstanta. [in Ukrainian]
7. Blakar, R. M. (1979). Language as a means of social power. Theoretical-empirical explorations of language and language use as imbedded in a social matrix. *Pragmalinguistics: Theory and Practice*, 85, 131–169.
8. Branje, S. (2018). Development of parent-adolescent relationships: conflict interactions as a mechanism of change. *Child Development Perspectives*, 12 (3), 171–176. Retrieved from: <https://srcd.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/cdep.12278>
9. Foucault, M. (1980). Two lectures. *Power / Knowledge. Selected Interviews and Other Writings 1972–1977*, 78–108.
10. Karlberg, M. (2005). The power of discourse and the discourse of power: pursuing peace through discourse intervention. *International Journal of Peace Studies*, 10 (1), 1–25.

11. Knafo, A. (2003). Authoritarians, the next generation: Values and bullying among adolescent children of authoritarian fathers. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 3 (1), 199–204.
12. Kozlova, V. V., & Bagatska, O. V. (2021). Verbal manifestation of mother discourse personality in the English parental discourse. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia [International humanitarian university journal. Philology series]*, 47 (1), 112–116.
13. Negm, M. S. (2015). Resisting power in discourse. *Procedia: Social and Behavioral Sciences*, 192, 284–289.
14. Never Have I Ever. (2021). Retrieved from: <https://www.netflix.com/ua-ru/>
15. Schmid Mast, M. (2019). What can we learn from others' power from their emotional expressions? In U. Hess, & Sh. Hareli (Eds.), *The Social Nature of Emotion Expression* (pp. 179–197). Springer.
16. Soloshchuk, L. V. (2020). The processes of diversification of the non-verbal communicative components in the modern English discourse. *Cognition, communication, discourse*, 21, 50–60.
17. Sorokina, L. (2018). Communicative and pragmatic level of verbal manipulation. *Research Trends in Modern Linguistics and Literature*, 1, 135–146.